

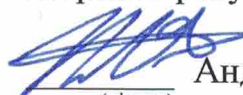
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНИХ СИЛ

КАФЕДРА ІНЖЕНЕРНОЇ ТА АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник кафедри інженерної та аварійно-рятувальної техніки

Андрій КАЛИНОВСЬКИЙ

(підпис)

«27» _____ 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Патентознавство та інтелектуальна власність»

циклу загальної (обов'язкової) підготовки
за третім рівнем вищої освіти
галузь знань 26 «Цивільна безпека»
за освітньо-науковою програмою «Цивільний захист»

Силабус розроблено згідно робочої програми навчальної дисципліни.

Рекомендовано кафедрою інженерної та аварійно-рятувальної техніки на:

2019-2020 навчальний рік   Протокол від «27» серпня 2019 року № 1

Перезатверджено. Начальник каф. ІАРТ _____ Андрій КАЛИНОВСЬКИЙ
(підпис)

20__-20__ навчальний рік   Протокол від «__» _____ 20__ року № __

Перезатверджено. Начальник каф. ІАРТ _____ Андрій КАЛИНОВСЬКИЙ
(підпис)

20__-20__ навчальний рік   Протокол від «__» _____ 20__ року № __

2019 рік

1. Анотація

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Патентознавство та інтелектуальна власність» сприяють формуванню у аспірантів систематичних знань системи інтелектуальної власності і, зокрема, промислової власності в винахідницькій та патентно-ліцензійній діяльності, методологічних основ створення об'єктів промислової власності і інженерної психології, міжнародного співробітництва у галузі інтелектуальної власності, захисту патентних прав, авторського права та суміжних прав, а також системи патентної інформації.

Даний курс передбачає теоретичне і практичне оволодіння вмінням застосовувати на практиці нормативно-правові акти при забезпеченні правової охорони науково-технічних досягнень та творчої продукції, провести патентні дослідження в певній галузі техніки та оформити заявку на винахід або інший об'єкт промислової власності, заявку на об'єкт авторського права, зокрема на комп'ютерні програми і бази даних, документи на комерційну таємницю, використати патентну інформацію та документацію при проведенні науково-дослідних, проектно-конструкторських, проектно-технологічних розробок з метою створення конкурентоспроможної продукції.

Відмінною особливістю даного курсу є те, що аспіранти повинні набути досвід роботи в оформленні матеріалів заявки на об'єкт права інтелектуальної власності (винахід, корисну модель, промисловий зразок, знак для товарів та послуг, твори науки, літератури і мистецтва тощо).

2. Інформація про викладача

Загальна інформація	Виноградов Станіслав Андрійович, заступник начальника кафедри інженерної та аварійно-рятувальної техніки факультету оперативно-рятувальних сил, кандидат технічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет № 602а. Мобільний номер телефону – 066-103-71-21
E-mail	vynogradovs@gmail.com
Наукові інтереси*	
Професійні здібності*	

* – заповнюється за бажанням НПП.

3. Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 604. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: академічна іноземна мова.

Постреквізити: управління науковими проектами.

5. Характеристика навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни: формування у аспірантів систематичних знань системи інтелектуальної власності і, зокрема, промислової власності в винахідницькій та патентно-ліцензійній діяльності, методологічних основ створення об'єктів промислової власності і інженерної психології, міжнародного співробітництва у галузі інтелектуальної власності, захисту патентних прав, авторського права та суміжних прав, а також системи патентної інформації; вмінь застосовувати на практиці нормативно-правові акти при забезпеченні правової охорони науково-технічних досягнень та творчої продукції, провести патентні дослідження в певній галузі техніки та оформити заявку на винахід або інший об'єкт промислової власності, заявку на об'єкт авторського права, зокрема на комп'ютерні програми і бази даних, документи на комерційну таємницю, використати патентну інформацію та документацію при проведенні науково-дослідних, проектно-конструкторських, проектно-технологічних розробок з метою створення конкурентоспроможної продукції; досвіду роботи з нормативно-правовими документами, патентною документацією, в оформленні матеріалів заявки на об'єкт права інтелектуальної власності (винахід, корисну модель, промисловий зразок, знак для товарів та послуг, твори науки, літератури і мистецтва тощо), а також ліцензійного договору на передачу права або використання об'єкту права інтелектуальної власності.

Основні завдання вивчення дисципліни:

- закріпити, поглибити й узагальнити у аспірантів системні науково-теоретичні знання з питань патентознавства та інтелектуальної власності;
- виявити їх здатність самостійно застосувати отриманні знання, вміння та навички у науковій діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Патентознавство та інтелектуальна власність» здобувач вищої освіти повинен отримати:

знання:

- системи інтелектуальної власності і, зокрема, промислової власності в винахідницькій та патентно-ліцензійній діяльності;
- основ інженерної творчості та визначення творчого рівня винаходу;
- системи використання та застосування науково-технічної патентної інформації;
- методологічних основ створення об'єктів промислової власності і інженерної психології;
- міжнародного співробітництва у галузі інтелектуальної власності;
- системи джерел правового регулювання відносин, пов'язаних з охороною і використанням об'єктів інтелектуальної власності;
- захисту патентних прав, авторського права та суміжних прав, а також системи патентної інформації.

уміння:

- демонструвати системний науковий світогляд, уміння креативно мислити, формулювати висновки і розробляти рекомендації з використанням новітніх технологій у розв'язанні поставлених завдань;
- аналізувати та застосовувати концептуальні моделі, науковий доробок вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні постулати та теорії у професійній та суміжних сферах.

комунікація:

- знаходження адекватних засобів для стислої передачі змісту завдання.

автономія та відповідальність:

- розроблення стратегії проведення конкретного патентного дослідження в певній галузі науки та техніки.

Повинні бути сформовані наступні *компетентності*:

- здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері цивільної безпеки, досягати наукових результатів, що створюють нові знання.

Результати навчання:

- демонструвати системний науковий світогляд, уміння креативно мислити, формулювати висновки і розробляти рекомендації з використанням новітніх технологій у розв'язанні поставлених завдань;
- аналізувати та застосовувати концептуальні моделі, науковий доробок вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні постулати та теорії у професійній та суміжних сферах.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	2-й	2-й
Семестр	4-й	4-й

Обсяг кредитів ЄКТС	3	3
Загальна кількість годин	90 год.	90 год.
Лекції	20 год.	10 год.
Практичні, семінарські	24 год.	4 год.
Лабораторні	0 год.	0 год.
Самостійна робота	46 год.	76 год.
Вид підсумкового контролю	екзамен	екзамен

6. Календарно-тематичний план викладання дисципліни

Тривалість академічної години в Університеті становить 40 хвилин. Дві академічні години утворюють пару академічних годин, що триває 80 хвилин без перерви.

Тиждень навчання	Тема та її зміст	Вид навчальних занять
4 семестр (21 тиждень)		
Модульний контроль № 1		
1	<p>Тема 1. Система інтелектуальної власності в Україні</p> <p>1.1. Основні поняття і визначення.</p> <p>1.2. Роль інноваційної діяльності в соціально-економічному розвитку країни.</p> <p>1.3. Інтелектуальна власність як складова інтелектуального капіталу.</p> <p>1.4. Структура державного управління системою інтелектуальної власності.</p> <p>1.5. Законодавча діяльність в системі інтелектуальної власності.</p>	Лек. – 2 год. СР – 2 год.
2	<p>Тема 2. Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності</p> <p>2.1. Всесвітня організація інтелектуальної власності «ВОІВ»: історія створення, функції, співробітництво у цілях розвитку.</p> <p>2.2. Міжнародні угоди по охороні промислової власності.</p> <p>2.3. Міжнародні угоди по охороні авторського права і суміжних прав.</p> <p>2.4. Світова організація торгівлі та перспективи приєднання до неї України. Інші міжнародні договори</p>	Лек. – 2 год. Сем. – 2 год. СР – 4 год.

	<p>й угоди.</p> <p>2.5.Євразійська патентна конвенція (ЄАПК). Нові світові тенденції у сфері інтелектуальної власності.</p>	
3	<p>Тема 3. Методологічні основи створення об'єктів прав промислової власності</p> <p>3.1.Поняття «системи» і системний підхід в творчому процесі. Методологічна основа і соціальні аспекти науково-технічної творчості. Рівні творчої діяльності і винахідницьких задач.</p> <p>3.2.Етапи розробки винаходу. Психологічні особливості науково-технічної творчості.</p> <p>3.3.Роль творчого колективу і особи в процесі створення об'єктів промислової власності. Етика творчості та історія деяких відкриттів, винаходів і винахідників.</p> <p>3.4.Методи розв'язання винахідницьких задач (метод морфологічного аналізу, метод фокальних об'єктів, алгоритм розв'язання винахідницьких завдань та інші методи).</p> <p>3.5.Основи інженерної психології і дизайну. Основи художнього конструювання.</p>	Сем. – 2 год. СР – 2 год.
4	<p>Тема 4. Патентна інформація та документація</p> <p>4.1.Патентна документація і нормативна база патентно-інформаційної діяльності.</p> <p>4.2.Державна система патентної інформації. Національні і міжнародна класифікації об'єктів промислової власності.</p> <p>4.3.Пошук патентної інформації.</p>	Сем. – 2 год. СР – 2 год.
5	<p>Тема 5. Патентні дослідження</p> <p>5.1.Зміст і порядок патентних досліджень за ДСТУ 3575-97. Життєвий цикл об'єкта господарської діяльності. Патентний формуляр (ДСТУ 3574-97).</p> <p>5.2.Нові інформаційні технології. Документування етапів правової охорони об'єктів промислової власності.</p> <p>5.3.Використання патентної інформації при прогнозуванні, створенні і засвоєнні нової техніки.</p> <p>5.4.Прогнозування і блокування масиву винаходів методом морфологічного аналізу (приклад).</p>	Сем. – 2 год. СР – 2 год.
6	<p>Тема 6. Авторське право</p> <p>6.1.Об'єкти авторського права: твори науки, літератури і мистецтва.</p> <p>6.2.Перелік матеріалів заявки для реєстрації твору, Державна реєстрація авторських прав.</p>	Лек. – 2 год. СР – 4 год.

	6.3.Збори з набуття прав при державній реєстрації. Приклади оформлення заявки на твори науки: комп'ютерні програми, бази даних, монографії тощо.	
7	Тема 7. Суміжні права 7.1. Об'єкти суміжних прав. 7.2. Суб'єкти суміжних прав: виконавці, виробники фонограм, організації мовлення.	Сем. – 2 год. СР – 2 год.
8-9	Тема 8. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності 8.1. Мета і основні способи комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності: використання у власному виробництві, передача прав (поступання прав або продаж), внесення прав до статутного капіталу товариств або надання дозволу(видача ліцензії) на використання. 8.2. Структура і зміст ліцензійного договору. Оформлення ліцензії щодо надання дозволу на використання винаходу. 8.3. Винагорода: пряма, грошова винагорода, непряма грошова винагорода. 8.4. Договори на створення і використання результатів у науково-технічній діяльності. 8.5. Договір на роботи і послуги по забезпеченню науково-технічною інформацією. 8.6. Франчайзинг і франчайзинговий договір. Інженіринг. Трансфер технологій.	Лек. – 2 год. Сем. – 2 год. (МКР) СР – 2 год.
Модульний контроль № 2		
10	Тема 1. Порядок набуття прав на винаходи і корисні моделі 1.1. Об'єкти винаходів і їхні ознаки. 1.2. Критерії патентоспроможності: новизна, винахідницький рівень, промислова придатність. 1.3. Автори та власники охоронних документів. 1.4. Збори з набуття прав. 1.5. Порядок одержання патенту: дата подання заявки, пріоритет заявки, відкликання та зміна заявки. 1.6. Тимчасова правова охорона, публікації про видачу патенту, експертиза заявки, реєстрація патенту, видача патенту. 1.7. Патентування винаходу (корисної моделі) в іноземних державах і особливості міжнародної експертизи заявки. 1.8. Державне стимулювання та використання винаходів (корисних моделей).	Лек. – 2 год. СР – 2 год.

11-12	<p>Тема 2. Оформлення винаходу (корисної моделі)</p> <p>2.1. Перелік матеріалів при поданні заявки на винахід (корисну модель) в Україні.</p> <p>2.2. Формула винаходу (призначення, структура, складання, особливості).</p> <p>2.3. Вимоги до опису винаходу.</p> <p>2.4. Вимоги до графічних матеріалів, які пояснюють опис винаходу.</p> <p>2.5. Реферат винаходу.</p> <p>2.6. Оформлення документів заявки.</p> <p>2.7. Приклади формул винаходів на пристрій, спосіб, речовину, штамп, застосування.</p> <p>2.8. Приклади оформлення опису винаходів і публікацій відомостей про них. Оформлення міжнародної заявки на винахід.</p>	Лек. – 2 год. Сем. – 2 год. Інд. – 6 год. СР – 6 год.
13	<p>Тема 3. Порядок набуття прав на промислові зразки</p> <p>3.1. Умови надання правової охорони та умови патентоспроможності промислового зразка: новизна (або оригінальність), промислова придатність.</p> <p>3.2. Перелік матеріалів при поданні заявки та порядок одержання патенту.</p> <p>3.3. Збори з набуття прав.</p> <p>3.4. Вимоги щодо оформлення заявки на одержання патенту.</p> <p>3.5. Експертиза.</p> <p>3.6. Приклади публікацій відомостей про промисловий зразок.</p>	Лек. – 2 год. СР – 2 год.
14	<p>Тема 4. Порядок набуття прав на фірмові найменування, торговельні марки і географічні зазначення</p> <p>4.1. Умови надання правової охорони фірмових найменувань, торговельних марок (знаків для товарів і послуг) і географічних зазначень.</p> <p>4.2. Збори з набуття прав. Порядок реєстрації та одержання свідоцтва.</p> <p>4.3. Вимоги до оформлення заявки на знак для товарів і послуг.</p> <p>4.4. Перелік класів товарів і послуг за МКТП.</p> <p>4.5. Приклад оформлення заявки.</p> <p>4.6. Приклади публікації відомостей про зареєстровані знаки. Поняття про бренд і приклади.</p>	Сем. – 2 год. СР – 2 год.
15	<p>Тема 5. Порядок набуття прав на сорти рослин і породи тварин</p> <p>5.1. Порядок реєстрації та одержання охоронного</p>	Лек. – 2 год. СР – 2 год.

	<p>документу.</p> <p>5.2.Перелік матеріалів при поданні заявки.</p> <p>5.3.Збори з набуття прав..</p>	
16	<p>Тема 6. Набуття прав на топографії інтегральних мікросхем</p> <p>6.1.Умови надання правової охорони топографії інтегральних мікросхем.</p> <p>6.2.Оформлення документів заявки.</p> <p>6.3.Збори з набуття прав.</p> <p>6.4.Експертиза заявки. Реєстрація заявки.</p> <p>6.5.Одержання правової охорони в іноземних державах. Приклад оформлення заявки.</p>	Сем. – 2 год. СР – 2 год.
17	<p>Тема 7. Набуття прав на комерційну таємницю</p> <p>7.1. Поняття про комерційну таємницю.</p> <p>7.2. Види та зміст нерозкритої науково-технічної інформації.</p> <p>7.3. Особливості конфіденційної інформації.</p> <p>7.4. Заходи щодо збереження комерційної таємниці та конфіденційної інформації.</p> <p>7.5. Часткова правова охорона нерозкритої інформації.</p> <p>7.6. Оформлення і реєстрація опису «ноу-хау».</p> <p>7.7. Реалізація «ноу-хау». Приклади опису «ноу-хау».</p>	Сем. – 2 год. СР – 2 год.
18	<p>Тема 8. Набуття прав на наукові відкриття і раціоналізаторські пропозиції</p> <p>8.1. Ознаки наукового відкриття.</p> <p>8.2. Порядок оформлення, реєстрації та одержання диплому на наукове відкриття в Україні.</p> <p>8.3. Приклади наукових відкриттів і їх значення для науки і техніки.</p> <p>8.4. Ознаки раціоналізаторської пропозиції.</p> <p>8.5. Оформлення раціоналізаторської пропозиції.</p>	Сем. – 2 год. СР – 2 год.
19	<p>Тема 9. Економічна ефективність використання об'єктів інтелектуальної власності</p> <p>9.1. Випробовування і сертифікація об'єктів промислової власності.</p> <p>9.2. Ефективність використання об'єктів промислової власності.</p> <p>9.3. Поняття ринка, вартості, ціни. Розрахунок вартості грошей в часі.</p> <p>9.4. Цілі оцінки. Визначення бази оцінки.</p> <p>9.5. Розрахунок ціни ліцензії.</p> <p>9.6. Визначення ставок дисконту та роялті.</p> <p>9.7. Оцінка вартості прав на об'єкти інтелектуальної</p>	Лек. – 2 год. СР – 4 год.

	<p>власності. 9.8. Експертиза об'єкта оцінки і визначення мети оцінки. 9.9. Методи оцінки. 9.10. Вибір підходу до оцінки та методу оцінки. 9.11. Постанова інтелектуальної власності на бухгалтерський облік. 9.12. Застосування елементів інвестиційного аналізу та аналіз вихідних даних при оцінці інтелектуальної власності.</p>	
20-21	<p>Тема 10. Управління правами інтелектуальної власності 10.1. Управління об'єктами права інтелектуальної власності на етапах: створення, набуття прав, використання прав, захисту прав, утилізації. 10.2. Організація патентно-ліцензійної діяльності на підприємствах і установах. 10.3. Інноваційні процеси і конкурентоспроможність об'єктів промислової власності у ринкових умовах. 10.4. Доцільність і порядок зарубіжного патентування.</p>	<p>Лек. – 2 год. Сем. – 2 год. (МКР) СР – 2 год.</p>
Всього		90 годин

Примітка: Лек. – лекція; ПЗ – практичне заняття; Сем. – семінарське заняття; МКР – модульна контрольна робота; СР – самостійна робота. Інд. – індивідуальна робота.

Індивідуальні завдання: Розробити та подати заявку на корисну модель за напрямком дисертаційних досліджень.

7. Список рекомендованої літератури

Базова

1. Пожежна та аварійно-рятувальна техніка. Частина 2. Основи проектування пожежно-технічних засобів: Навчальний посібник / О.М. Ларін, Г.О. Чернобай, Ю.М. Сенчихін, Є.М. Грінченко, А.Я. Калиновський – Харків: УЦЗУ, 2008. – 572 с.

2. Інтелектуальна власність : Конспект лекцій / Ю.М. Сенчихін, О.А. Стельмах, О.О. Островерх . – Х.: УЦЗУ, 2008 . – 130 с.

3. Застосування права інтелектуальної власності в діяльності органів і підрозділів цивільного захисту: Навч. посіб.: Для курсантів, студентів та слухачів НУЦЗУ / О.О. Островерх, С.М. Домбровська, О.В. Савченко . – Х. : НУЦЗУ, 2014 . – 104 с.

4. Метрологія, стандартизація та сертифікація з питань цивільного захисту: Методичні вказівки з організації самостійної роботи студентів при

вивченні дисципліни / Уклад. С.В. Васильєв, А.Я. Калиновський, О.О. Ковальов, М.І. Мисюра. - Х.: НУЦЗУ, 2015. - 31 с.

5. Методичні вказівки до виконання лабораторних та самостійних робіт з дисципліни "Метрологія та стандартизація" / Уклад. І.В. Міщенко . — Х. : АЦЗУ, 2005 . — 48 с.

6. Метрологія та стандартизація : Конспект лекцій / Уклад.: І.В. Міщенко, С.О. Вамболь, Т.М. Курська . — Х. : АЦЗУ, 2006 . — 137 с.

7. Метрологія, стандартизація і сертифікація з питань пожежної безпеки : Курс лекцій / Уклад. С.В. Рудаков . — Х. : НУЦЗУ, 2016 . — 58 с.

Допоміжна

1. Кузнецов Ю.М. Патентознавство та авторське право: Підручник/ Ю.М. Кузнецов – К.: ТОВ «Кондор», 2005. – 428 с., 2-е видання, перероблене і доповнене, 2009. – 446 с.

2. Кузнецов Ю.М. Практикум з дисципліни «Патентознавство та авторське право». Навчальний посібник/ Ю.М. Кузнецов, О.В. Самойленко. – К.: ТОВ «ГНОЗІС», 2010. – 306 с.

3. Андрощук Г.О. Патентне право: правова охорона винаходів: Навчальний посібник/ Г.О. Андрощук, Л.І. Работягова– К.: МАУП, 1999. – 216 с.

4. Бондаренко С.В. Авторське право і суміжні права: Навчальний посібник/С.В. Бондаренко. – К.: ПВП, 2004.-260 с.

5. Верба І.І. Основи інтелектуальної власності [Електронний ресурс] : навчальний посібник / І. І. Верба, В. О. Коваль ; за ред. С. В. Чікіна ; НТУУ «КПІ». – 2-ге вид., перероб. і доп. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,20 Кбайт). – Київ: НТУУ «КПІ», 2013. – 262 с.: 23 іл. – Режим доступу <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/2387>

6. Виявлення порушення прав власників чинних охоронних документів та заявників на об'єкти промислової власності. Порядок складання та оформлення патентного формуляра. За ред. В.Л. Петрова, К: Нора-прінт, 2000.

7. Гаркавий А.Д. Інтелектуальна власність в аграрному виробництві. Навчальний посібник/ А.Д. Гаркавий, Л.П. Серєда, Ю.М. Кузнецов– Вінниця: Тірас, 2004. – 216 с.

8. Добриніна Г.П. Патентна інформація та документація. Патентні дослідження: Конспект лекцій/ Г.П. Добриніна, В.Д. Пархоменко– К.: ЗАТ «ПВП», 2000. – 84 с.

9. Збірник тестових питань з дисципліни «Патентознавство та авторське право» для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» [Електронний ресурс] / НТУУ «КПІ» ; уклад. А. С. Ромашко. – К.: НТУУ «КПІ», 2013. – 34 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/2663>.

10. Інтелектуальна власність: словник-довідник / За ред. О. Д. Святоцького. – У 2-ч т. –К: Видавничий дім «Ін Юре», 2000. – Т. 1 – 356 с, Т.2 – 272 с.
11. Каміл Ідріс. Інтелектуальна власність – потужний інструмент економічного зростання. Всесвітня організація інтелектуальної власності. Переклад з англ. Укрпатент, 2006. – 371 с.
12. Кузнецов Ю.М. Інтелектуальна власність. Навчальний посібник / Ю.М. Кузнецов, Г.В. Косенюк, М.Г. Данильченко; за заг. ред.проф. Ю.М. Кузнецова. – Тернопіль: Економічна думка, 2006. – 419 с.
13. Кузнецов Ю.М. Теорія розв’язання творчих задач: Навчальний посібник/ Ю.М. Кузнецов– К.: ТОВ «ЗМОК» - ПП «ГНОЗИС», 2003. – 294 с.
14. Кузнецов Ю.М. Промислові зразки: охорона прав і оформлення: Навчальний посібник/ Ю.М. Кузнецов, Г.В. Косенюк – Черкаси: НТУУ «КПІ» - ЧНУ імені Б. Хмельницького, 2004. -164 с.
15. Кузнецов Ю.М. Прогнозування розвитку технічних систем: Навчальний посібник/ Ю.М. Кузнецов, Р.А. Склярів– К.: ТОВ «ЗМОК» - ПП «ГНОЗИС», 2004. – 323 с.
16. Кузнецов Ю.М. Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Навчальний посібник / Ю.М. Кузнецов, М.Г. Данильченко, Г.В. Косенюк, Ю.М. Данильченко, А.С. Ромашко За заг.ред. проф. Ю.М.Кузнецова. – Черкаси: ЧНУ імені Б.Хмельницького – НТУУ «КПІ», 2005. – 244 с.
17. Кузнецов Ю.М. Винаходи: створення, набуття, реалізація та захист прав. Навчальний посібник/ Ю.М. Кузнецов, А.С. Ромашко, О.А. Гуменюк . За ред. Ю.М.Кузнецова. – К.: ТОВ «ЗМОК» - ПП «ГНОЗИС», 2006. – 245 с.
18. Кузнецов Ю.М. Теорія технічних систем: Підручник/ Ю.М. Кузнецов, Ю.К. Новосолов, І.В. Луців. – Севастополь: СевНТУ, 2010. – 151с. (рос.), 2011. – 246с. (укр.), 2012. – 246р.(англ.)
19. Кузнецов Ю.М. Дипломне проектування з інтелектуальної власності: Монографія – довідник/ Ю.М. Кузнецов. – К.: ТОВ «ГНОЗИС», 2007. – 364с.
20. Методики вартісної оцінки прав інтелектуальної власності. Збірка / Укл. Прахов Б.Г., Цибульов П.М. – К.: УкрІНТЕІ, 1999. – 216 с.
21. Методичні вказівки до виконання домашньої контрольної роботи з дисципліни “ПАТЕНТОЗНАВСТВО ТА АВТОРСЬКЕ ПРАВО” для студентів спеціальностей освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр” всіх спеціальностей НТУУ "КПІ"/ [Електронний ресурс] / НТУУ «КПІ»; Уклад. А.С. Ромашко, О.М. Кравець, О.В. Литвин. - К.: НТУУ "КПІ", 2012. - 161 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/>; гриф НТУУ "КПІ".
22. Мікульонок І.О. Основи інтелектуальної власності: Навчальний посібник/ І.О. Мікульонок– К.: ІВЦ «Видавництво політехніка», Ліра – К, 2005. – 232 с.
23. Міжнародна реєстрація промислових зразків. Збірник нормативно-правових актів та витягів з них [Електронний ресурс] : навчальне видання /

НТУУ «КПІ» ; упоряд. С. В. Чікін. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,29 Мбайт). – Київ: НТУУ «КПІ», 2012. – Назва з екрана. – Доступ: <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/2457>.

24. Охорона промислової власності в Україні: Монографія / За ред. О.Д. Святоцького, В.Л. Петрова. – К.: Видавничий дім «Ін Юре», 1999. – 400 с.

25. Патентні дослідження. Методичні рекомендації / За ред. В.Л. Петрова – К.: Видавничий дім «Ін Юре», 1999. – 264 с.

26. Право інтелектуальної власності: Академ. Курс: Підруч. Для студентів вищих навч. закладів / О.П. Орлюк, Г.О. Андрощук, О.Б. Бутнік-Сіверський та інш.; За ред. О.П. Орлюк, О.Д. Святоцького. – К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2007. – 696 с.

27. Практикум щодо підготовки та виконання практичних занять з дисципліни «Патентознавство та авторське право» для студентів та аспірантів технічних спеціальностей та спеціальності «Інтелектуальна власність». Навчальне електронне видання. [Електронний ресурс] /НТУУ "КПІ"/ А.С. Ромашко, О.М. Кравець, О.В. Литвин. - К.: НТУУ "КПІ", 2013. - 173 с. Режим доступу: <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/2477>.

28. Ромашко А.С. Міжнародні договори та угоди у сфері інтелектуальної власності [Електронний ресурс] : навчальний посібник / А.С. Ромашко, І.І. Верба, В.В. Пригода ; НТУУ "КПІ". – Електронні текстові дані (1 файл: 909 Кбайт). – Київ: НТУУ "КПІ", 2013. – 160 с. – Назва з екрана, прийнято та розміщено в Електронному архіві <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/3566>

29. Управління інтелектуальною власністю: Монографія // П.М. Цибульов В.П.Чеботарьов, В.Г.Зінов, Ю.Суїні / За ред. П.М.Цибульова. – К.: «К.І.С.», 2005. – 448 с.

Інформаційні ресурси

1. Web-site Державної служби інтелектуальної власності України – <http://sips.gov.ua/>

2. Web-site Державного підприємства «Український інститут промислової власності» - <http://www.uipv.org>

3. Web-site Українського центру інноватики та патентно-інформаційних послуг - <http://www.iii.ua>

4. Web-site Державної організації «Українське агентство з авторських та суміжних прав» - <http://www.uacr.kiev.ua>

5. Web-site Всесвітньої організації інтелектуальної власності - <http://www.wipo.int/portal/index.html.ru>

6. Web-site НТУУ «КПІ» - <http://www.patentoznavstvo.narod.ru>

8. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Патентознавство та інтелектуальна власність» здійснюється за накопичувальною бально-рейтинговою системою, основною метою якої є регулярна й комплексна

оцінка результатів навчальної діяльності та сформованості компетентностей.

Оцінювання компетентностей здобувачів здійснюється з використанням трьох шкал:

- перша – національна (традиційна) – 4-бальна (чотирибальна);
- друга – рейтингова шкала оцінювання – ЄКТС;
- третья – накопичувальна шкала – 100-бальна.

Порядок накопичування навчальних балів за 100-бальною шкалою

Вид навчальної роботи		Кількість	Максимальний бал за вид навчальної роботи	Загальна максимальна сума балів
I. Поточний контроль				
Модуль № 1	Лекції	4	0	0
	Семінари*	6	3	18
	Практичні заняття	0	0	0
	Модульна контрольна робота*	1	10	10
Разом за модуль № 1				28
Модуль № 2	Лекції	6	0	0
	Семінари*	6	3	18
	Практичні заняття	0	0	0
	Модульна контрольна робота*	1	10	10
Разом за модуль № 2				28
Разом за поточний контроль				56
II. Індивідуальна самостійна робота				22
III. Екзамен				22
Разом за всі види навчальної роботи				100

* – обов'язкові види навчального контролю.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів:

- поточного контролю роботи здобувача впродовж семестру;
- підсумкового контролю успішності.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському та практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів):

3 бали – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни. Граматично і

стилістично без помилок оформлений звіт;

2 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

1 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього семінарського заняття в межах окремого залікового модуля.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з трьох практичних завдань-задач. Розв'язання повинно містити: формулювання нульової та альтернативної гіпотези, обґрунтування вибору статистичного критерію, розрахунок емпіричного значення критерію, порівняння емпіричного значення критерію з критичними, визначення вірогідності вірності нульової гіпотези, прийняття нульової або альтернативної гіпотези і її обґрунтування, змістовний висновок на питання задачі.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні проміжного та підсумкового модульного контролю рівня знань: передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля та вміння застосовувати його для ви-рішення практичної ситуації і проводиться у вигляді поточної контрольної роботи.

Для оцінювання рівня відповідей студентів на завдання поточної контрольної роботи використовуються наступні критерії оцінювання:

- при відповіді на всі завдання – 10 балів;
- при відповіді більше 3/4 завдань – 8 балів;
- при відповіді більше 1/2 завдань – 4 бали;
- при відповіді менш 1/4 завдань – 2 бал.

Перелік питань для проведення підсумкового модульного контролю

№1:

1. Дати поняття метрології.
2. Назвати предмет і об'єкт метрології.
3. Які завдання метрології ?
4. Правові основи метрології.
5. Назвати основні характеристики вимірювань.
6. Назвати метрологічні характеристики вимірювальних приладів.
7. Назвати види еталонів.
8. Назвати види вимірювань.
9. Як поділяють вимірювання за класом точності ?
10. Назвати склад і завдання державної метрологічної служби України.

11. Дати поняття еталону, повірки і калібрування.
12. Сутність і види похибок.
13. Дати поняття фізичної величини.
14. Які форми вираження мають відносні величини ?
15. Назвати основні одиниці SI.
16. Дати поняття про систематичні і випадкові похибки.
17. Способи виявлення і усунення систематичних похибок.
18. Як визначається гранична похибка ?
19. Як визначаються довірчі межі граничної похибки ?
20. Як визначається критерій розподілу Пірсона?
21. Як визначаються довірчі межі результату вимірювання ?
22. Суть, мета і основні завдання стандартизації.
23. Предмет, об'єкти і суб'єкти стандартизації.
24. Основні принципи стандартизації:
25. Дати визначення національної системи стандартизації, комплексної стандартизації, нормативного документа, стандартизації, стандарту.
26. Назвати види нормативних документів
27. Які стандарти встановлюють терміни та визначення основних понять в сфері стандартизації.
28. Які стандарти розглядають зміст, викладення та оформлення ТУ?
29. Що визначають Міжнародні стандарти 180 серії 9000, 10000 і 14000?
30. Що регламентують Європейські стандарти серії EN 29000 і 45000?
31. Назвати національну систему стандартизації
32. Назвати систему основоположних стандартів
33. Назвати систему стандартів з якості
34. Назвати систему стандартів з захисту довкілля
35. Назвати стандарти, що регламентують правила контролю і вимоги до якості повітря.
36. Назвати стандарти, що регламентують правила охорони і загальні вимоги до охорони води природних джерел.
37. Назвати стандарти, що регламентують показники родючості ґрунтів та вимоги до їх якості.
38. Які стандарти розглядають джерела небезпеки та вимоги безпечності промислових підприємств ?
39. Стандарти, що розробляють санітарно-гігієнічні вимоги до повітря робочої зони.
40. Які стандарти регламентують основні положення безпеки праці ?
41. Стандарти, що розробляють вимоги до захисту від електромагнітного забруднення.
42. Назвати стандарти з безпеки праці і захисту від шумового забруднення.
43. Назвати стандарти з безпеки праці та захисту від вібраційного забруднення.
44. Назвати систему стандартів з захисту від радіації
45. Назвати систему стандартів з захисту від іонізуючого випромінювання.

46. Назвати систему стандартів з захисту від інфрачервоного і лазерного випромінювання.
47. Суть сертифікації, її предмет і об'єкт.
48. Мета, завдання і значення сертифікації.
49. Види, органи і системи сертифікації.
50. Розмежувати поняття «відповідність», «посвідчення відповідності», «сертифікат відповідності», «знак відповідності».
51. Порядок проведення сертифікації продукції.
52. Яким документом регламентовані вимоги до атестації виробництва?
53. Загальні вимоги до атестованого виробництва, до проведення випробувань, до документації виробництва, що атестується.
54. Терміни та визначення якості, статистичні методи контролю та регулювання згідно із ДСТУ БА 1.1-11-94, ДСТУ 2925-94 ДСТУ 3514-97 ГОСТ 15895-77.
55. Управління якістю та елементи системи якості згідно із ДСТУ 3230-95, ДСТУ 180 9004-1.
56. Управління якістю і політика в галузі якості згідно із ДСТУ 180 9001, ДСТУ 180 9002, ДСТУ 180 9003.
57. Принципи управління якістю згідно із ДСТУ 180 9000-2001.
58. Основні положення, поняття і порядок проведення сертифікації згідно із ДСТУ 2462-94, ДСТУ 3410-9, ДСТУ 3413-96, ДСТУ 3415-96, ДСТУ 3498-96.
59. Загальні вимоги до органів з сертифікації продукції та з сертифікації систем якості згідно із ДСТУ 3411-96, ДСТУ 3414-96, ДСТУ 3417-96, ДСТУ 3420-96, ДСТУ EN 45011-98, EN 45012, EN 45013.
60. Національний знак відповідності. Форма, розміри, технічні вимоги та правила застосування згідно із ДСТУ 2296-93, EN 45014.
61. Вказати знак, що підтверджує відповідність продукції міжнародному стандарту якості, а також інформаційний знак щодо якості продукції.
62. Знаки відповідності: а) України, б) Росії, в) Білорусії.
63. Маркування товарів: а) які засвідчують екологічну безпеку товару; б) які підтверджують відповідність стандартам якості та безпеки; в) інформаційні знаки (розповідають про склад продукту).
64. Знаки, що підтверджують відповідність продукції: а) міжнародному стандарту якості; б) інформаційний знак щодо якості продукції.
65. Міжнародні знаки відповідності продукції: Австрії, Бельгії, Великобританії, Голландії, Данії, Італії, Канади, Німеччини, Норвегії, Фінляндії, Франції, Швеції, Японії.
66. Екологічне маркування: суть, принципи, види екознаків згідно із ДСТУ 180 14020-2003, ДСТУ 180 14021-2002.
67. Етикетування (маркування) в сфері навколишнього середовища згідно із ДСТУ 180 14024-2002 і ДСТУ 180 14025-2002.
68. Знаки, що закликають до збереження природного середовища.
69. Знаки, які використовуються для позначення екологічності предметів.

70. Знаки, що відображають небезпечність предмета для довкілля.

Перелік питань для проведення підсумкового модульного контролю №2:

1. Поняття інтелектуальної власності.
2. Основні інститути права інтелектуальної власності.
3. Роль і значення інтелектуальної власності для України.
4. Історія розвитку законодавства про охорону інтелектуальної власності.
5. Система джерел правового регулювання відносин, пов'язаних з охороною і використанням об'єктів інтелектуальної власності.
6. Об'єкти авторського права в Україні.
7. Суб'єкти авторського права в Україні.
8. Майнові і особисто немайнові права авторів.
9. Вільне використання творів.
10. Строк дії авторського права.
11. Розпорядження майновими авторськими правами і авторський договір.
12. Поняття та різновиди суміжних прав. Строк дії суміжних прав.
13. Колективне управління авторським правом і суміжними правами.
14. Поняття й ознаки об'єктів патентного права: винахід; корисна модель; промисловий зразок. Розпорядження патентними правами.
15. Суб'єкти патентного права: автори винаходів, корисних моделей, промислових зразків; патентовласники; спадкоємці; патентне відомство; апеляційна палата; представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені).
16. Порядок і стадії оформлення патентних прав.
17. Складання та подання заявки на видачу патенту.
18. Міжнародна заявка на винахід (корисну модель), промисловий зразок. Розгляд заявки в патентному відомстві.
19. Видача патенту. Особливості патентного права в Україні на секретний винахід і секретну корисну модель.
20. Майнові і особисто немайнові права авторів винаходів, корисних моделей і промислових зразків.
21. Обов'язки патентовласника. Передання майнових прав.
22. Дострокове припинення чинності прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок та визнання їх недійсними.
23. Поняття й ознаки комерційного (фірмового) найменування.
24. Зміст права на комерційне найменування.
25. Поняття й ознаки торгівельної марки. Правова охорона торгівельної марки.
26. Оформлення прав на торгівельну марку.
27. Поняття географічного зазначення та його ознаки. Охорона прав на географічне зазначення.
28. Порядок реєстрації географічного зазначення. Права та обов'язки, що впливають з реєстрації географічного зазначення.

29. Порядок визнання недійсною та припинення правової охорони географічного зазначення.

30. Поняття наукового відкриття. Порядок реєстрації та одержання диплому.

31. Поняття та ознаки раціоналізаторської пропозиції. Оформлення раціоналізаторської пропозиції.

32. Поняття й ознаки компонування інтегрально мікросхеми (ІМС). Суб'єкти права на компонування ІМС. Права авторів та інших правовласників компонування ІМС.

33. Правова охорона сортів рослин і порід тварин (селекційних досягнень). Оформлення права на сорт рослин, породу тварин.

34. Поняття й ознаки комерційної таємниці. Строк дії охорони прав на комерційну таємницю.

35. Суб'єкти права на комерційну таємницю. Охорона прав на комерційну таємницю.

36. Правова охорона комп'ютерних програм і баз даних. Умови визнання авторського права.

37. Особливості правового регулювання окремих ресурсів Інтернет.

38. Товарні знаки як доменні імена. Реєстрація комп'ютерних програм і бази даних.

39. Вільне відтворення й адаптація комп'ютерної програми чи бази даних. Особливий порядок заключення договорів про поширення програмного продукту.

40. Поняття порушення прав інтелектуальної власності.

41. Види юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності.

42. Адміністративний порядок захисту прав: правова основа для оспорування прав інтелектуальної власності в адміністративному порядку.

43. Об'єкти інтелектуальної власності відносно яких здійснюється адміністративний порядок захисту прав.

44. Органи, в яких здійснюється захист прав в адміністративному порядку. Засоби захисту.

45. Адміністративна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.

46. Цивільно-правові засоби захисту прав інтелектуальної власності. Порядок захисту прав.

47. Цивільно-правова відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.

48. Кримінальна відповідальність про порушення прав інтелектуальної власності.

49. Захист прав на об'єкти інтелектуальної власності відповідно до вимог визнаних у міжнародній практиці норм та правил (в рамках угоди TRIPS).

50. Адміністративна процедура, цивільно-правові способи захисту прав, а також кримінальні процедури та штрафи, що можуть бути використані до порушників прав інтелектуальної власності.

Індивідуальна самотійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем та самотійно виконати поглиблене теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі есе, реферату або презентації.

Критерії оцінювання індивідуальної самотійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 22 балів):

22 бали – самотійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

20 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;

18 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;

16 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;

14 балів – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;

12 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;

10 балів – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу;

8 балів – складає від 20% до 39% від загального обсягу;

6 балів – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;

4 бали – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;

0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самотійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самотійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Перелік рекомендованих завдань для індивідуальної самотійної роботи здобувачів вищої освіти третього рівня:

Розробити та подати заявку на корисну модель за напрямком дисертаційних досліджень.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки

результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі екзамену.

Кожен варіант контрольної роботи складається з трьох завдань - задачі та двох теоретичних питань. Розв'язання завдання - задачі повинно містити: змістовний висновок на питання задачі. Теоретичні питання оцінюються за повнотою відповіді.

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені (оцінюється від 0 до 22 балів):

21-22 бали – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичного питання, правильно розв'язав усі задачі з повним дотриманням вимог до виконання;

18-20 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного питання. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішені три завдання;

13-17 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішені два завдання;

6-12 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкриті зміст теоретичного питання та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішене одне завдання, інші – частково;

1-5 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки. Частково вирішення завдання;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичного питання та практичних завдань. Не вирішив завдання.

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену:

1. Дати поняття метрології. Назвати предмет і об'єкт метрології. Які завдання метрології? Правові основи метрології.

2. Назвати основні характеристики вимірювань. Назвати метрологічні характеристики вимірювальних приладів.

3. Назвати види еталонів. Назвати види вимірювань. Як поділяють вимірювання за класом точності?

4. Назвати склад і завдання державної метрологічної служби України. Дати поняття еталону, повірки і калібрування.

5. Сутність і види похибок. Дати поняття фізичної величини.

6. Які форми вираження мають відносні величини? Назвати основні одиниці SI.

7. Дати поняття про систематичні і випадкові похибки. Способи виявлення і усунення систематичних похибок.

8. Як визначається гранична похибка? Як визначаються довірчі межі граничної похибки?

9. Як визначається критерій розподілу Пірсона? Як визначаються довірчі межі результату вимірювання ?

10. Суть, мета і основні завдання стандартизації. Предмет, об'єкти і суб'єкти стандартизації. Основні принципи стандартизації:

11. Дати визначення національної системи стандартизації, комплексної стандартизації, нормативного документа, стандартизації, стандарту. Назвати види нормативних документів

12. Які стандарти встановлюють терміни та визначення основних понять в сфері стандартизації. Які стандарти розглядають зміст, викладення та оформлення ТУ? Що визначають Міжнародні стандарти 180 серії 9000, 10000 і 14000?

13. Що регламентують Європейські стандарти серії EN 29000 і 45000? Назвати національну систему стандартизації. Назвати систему основоположних стандартів

14. Назвати систему стандартів з якості. Назвати систему стандартів з захисту довкілля. Назвати стандарти, що регламентують правила контролю і вимоги до якості повітря.

15. Назвати стандарти, що регламентують правила охорони і загальні вимоги до якості води природних джерел. Назвати стандарти, що регламентують показники родючості ґрунтів та вимоги до їх якості.

16. Які стандарти розглядають джерела небезпеки та вимоги безпеки промислових підприємств? Стандарти, що розробляють санітарно-гігієнічні вимоги до повітря робочої зони.

17. Які стандарти регламентують основні положення безпеки праці? Стандарти, що розробляють вимоги до захисту від електромагнітного забруднення.

18. Назвати стандарти з безпеки праці і захисту від шумового забруднення. Назвати стандарти з безпеки праці та захисту від вібраційного забруднення.

19. Назвати систему стандартів з захисту від радіації. Назвати систему стандартів з захисту від іонізуючого випромінювання. Назвати систему стандартів з захисту від інфрачервоного і лазерного випромінювання.

20. Суть сертифікації, її предмет і об'єкт. Мета, завдання і значення сертифікації. Види, органи і системи сертифікації.

21. Розмежувати поняття «відповідність», «посвідчення відповідності», «сертифікат відповідності», «знак відповідності». Порядок проведення сертифікації продукції. Яким документом регламентовані вимоги до атестації виробництва?

22. Загальні вимоги до атестованого виробництва, до проведення випробувань, до документації виробництва, що атестується. Терміни та визначення якості, статистичні методи контролю та регулювання згідно із ДСТУ БА 1.1-11-94, ДСТУ 2925-94 ДСТУ 3514-97 ГОСТ 15895-77.

23. Управління якістю та елементи системи якості згідно із ДСТУ 3230-95, ДСТУ 180 9004-1. Управління якістю і політика в галузі якості згідно із ДСТУ 180 9001, ДСТУ 180 9002, ДСТУ 180 9003.

24. Принципи управління якістю згідно із ДСТУ 180 9000-2001. Основні положення, поняття і порядок проведення сертифікації згідно із ДСТУ 2462-94, ДСТУ 3410-9, ДСТУ 3413-96, ДСТУ 3415-96, ДСТУ 3498-96.

25. Загальні вимоги до органів з сертифікації продукції та з сертифікації систем якості згідно із ДСТУ 3411-96, ДСТУ 3414-96, ДСТУ 3417-96, ДСТУ 3420-96, ДСТУ EN 45011-98, EN 45012, EN 45013. Національний знак відповідності. Форма, розміри, технічні вимоги та правила застосування згідно із ДСТУ 2296-93, EN 45014.

26. Вказати знак, що підтверджує відповідність продукції міжнародному стандарту якості, а також інформаційний знак щодо якості продукції. Знаки відповідності: а) України, б) Росії, в) Білорусії.

27. Маркування товарів: а) які засвідчують екологічну безпеку товару; б) які підтверджують відповідність стандартам якості та безпеки; в) інформаційні знаки (розповідають про склад продукту). Знаки, що підтверджують відповідність продукції: а) міжнародному стандарту якості; б) інформаційний знак щодо якості продукції.

28. Міжнародні знаки відповідності продукції: Австрії, Бельгії, Великобританії, Голландії, Данії, Італії, Канади, Німеччини, Норвегії, Фінляндії, Франції, Швеції, Японії. Екологічне маркування: суть, принципи, види екознаків згідно із ДСТУ 180 14020-2003, ДСТУ 180 14021-2002.

29. Етикетування (маркування) в сфері навколишнього середовища згідно із ДСТУ 180 14024-2002 і ДСТУ 180 14025-2002. Знаки, що закликають до збереження природного середовища.

30. Знаки, які використовуються для позначення екологічності предметів. Знаки, що відображають небезпечність предмета для довкілля.

31. Поняття інтелектуальної власності. Основні інститути права інтелектуальної власності. Роль і значення інтелектуальної власності для України.

32. Історія розвитку законодавства про охорону інтелектуальної власності. Система джерел правового регулювання відносин, пов'язаних з охороною і використанням об'єктів інтелектуальної власності.

33. Об'єкти авторського права в Україні. Суб'єкти авторського права в Україні. Майнові і особисто немайнові права авторів.

34. Вільне використання творів. Строк дії авторського права. Розпорядження майновими авторськими правами і авторський договір.

35. Поняття та різновиди суміжних прав. Строк дії суміжних прав. Колективне управління авторським правом і суміжними правами. Поняття й ознаки об'єктів патентного права: винахід; корисна модель; промисловий зразок. Розпорядження патентними правами.

36. Суб'єкти патентного права: автори винаходів, корисних моделей, промислових зразків; патентовласники; спадкоємці; патентне відомство; апеляційна палата; представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені).

37. Порядок і стадії оформлення патентних прав. Складання та подання заявки на видачу патенту.

38. Міжнародна заявка на винахід (корисну модель), промисловий зразок. Розгляд заявки в патентному відомстві. Видача патенту. Особливості патентного права в Україні на секретний винахід і секретну корисну модель.

39. Майнові і особисто немайнові права авторів винаходів, корисних моделей і промислових зразків. Обов'язки патентовласника. Передання майнових прав.

40. Дострокове припинення чинності прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок та визнання їх недійсними. Поняття й ознаки комерційного (фірмового) найменування.

41. Зміст права на комерційне найменування. Поняття й ознаки торгівельної марки. Правова охорона торгівельної марки.

42. Оформлення прав на торгівельну марку. Поняття географічного зазначення та його ознаки. Охорона прав на географічне зазначення.

43. Порядок реєстрації географічного зазначення. Права та обов'язки, що впливають з реєстрації географічного зазначення. Порядок визнання недійсною та припинення правової охорони географічного зазначення.

44. Поняття наукового відкриття. Порядок реєстрації та одержання диплому. Поняття та ознаки раціоналізаторської пропозиції. Оформлення раціоналізаторської пропозиції.

45. Поняття й ознаки компонування інтегрально мікросхеми (ІМС). Суб'єкти права на компонування ІМС. Права авторів та інших правовласників компонування ІМС. Правова охорона сортів рослин і порід тварин (селекційних досягнень). Оформлення права на сорт рослин, породу тварин.

46. Поняття й ознаки комерційної таємниці. Строк дії охорони прав на комерційну таємницю. Суб'єкти права на комерційну таємницю. Охорона прав на комерційну таємницю.

47. Правова охорона комп'ютерних програм і баз даних. Умови визнання авторського права. Особливості правового регулювання окремих ресурсів Інтернет.

48. Товарні знаки як доменні імена. Реєстрація комп'ютерних програм і бази даних. Вільне відтворення й адаптація комп'ютерної програми чи бази даних. Особливий порядок заключення договорів про поширення програмного продукту.

49. Поняття порушення прав інтелектуальної власності. Види юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності.

50. Адміністративний порядок захисту прав: правова основа для оспорування прав інтелектуальної власності в адміністративному порядку. Об'єкти інтелектуальної власності відносно яких здійснюється адміністративний порядок захисту прав.

51. Органи, в яких здійснюється захист прав в адміністративному порядку. Засоби захисту. Адміністративна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.

52. Цивільно-правові засоби захисту прав інтелектуальної власності. Порядок захисту прав. Цивільно-правова відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.

53. Кримінальна відповідальність про порушення прав інтелектуальної власності. Захист прав на об'єкти інтелектуальної власності відповідно до вимог визнаних у міжнародній практиці норм та правил (в рамках угоди TRIPS).

54. Адміністративна процедура, цивільно-правові способи захисту прав, а також кримінальні процедури та штрафи, що можуть бути використані до порушників прав інтелектуальної власності.

Отримані здобувачем бали за накопичувальною 100-бальною шкалою оцінювання знань переводяться у національну шкалу та в рейтингову шкалу ЄКТС згідно з таблицею.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами з навчальної дисципліни

Накопичувальна 100-бальна шкала	Рейтингова шкала ЄКТС	Національна шкала
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

9. Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до семінарських занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту

допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на плагіат, есе – 70 %.

Розробник

заступник начальника кафедри інженерної
та аварійно-рятувальної техніки

Станіслав ВІНОГРАДОВ